

Sv. Leonard z Porto Maurizio: „V Bohu pozorujem úprimnú snahu vás spasíť, ale vo vás nachádzam rozhodný príklon k zatrateniu“

28. júna 2024 ✚ Cirkev

Žijeme v neľahkej dobe. Útoky na pravdy našej svätej a katolíckej viery prichádzajú zo všetkých strán a v poslednej dobe takmer neprestajne aj zvnútra, od prominentných členov hierarchie. Tu počujeme od jedného kardinála, že Peklo bude nakoniec prázdne, tam pápež hovorí, že si rád prázdne Peklo predstavuje, tam iný dôležitý arcibiskup spochybňuje Nepoškvrnené panenstvo a Pravú prítomnosť, inde zasa počujeme kardinála, ktorý hovorí, že Adam a Eva sú len bájky, tam zasa Rímsky biskup vo svojej knihe tvrdí, že vinu za Kristovu smrť nesmieme pripisovať Židom, iný kardinál zas hovorí, že ani Židom ani kacírom nie je treba konvertovať na katolícku vieru, aby sa zachránili, tam sa zas biskupská konferencia kedysi dôležitého kresťanského národa organizuje spoločnú ekumenickú oslavu výročia reformačnej vzbury toho arcikacíra Luthera, inde biskupské konferencie rušia katolícke sviatky, ale zavádzajú dni židovstva, oslavujú konce Ramadánu a vyhlasujú „prájd“ mesiace pre LBTXYZ+, na opačnom konci sveta sa usporadúvajú cirkevné dni slobodomurárstva, v Afrike zasa počujeme istú biskupskú konferenciu, ako požaduje odstrániť z ústavy štátu zmienku o tom, že je kresťanský a tu zasa počujeme Rímskeho biskupa rozprávať o tom, že moslimovia majú právo na náboženskú slobodu.

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com

V Cirkvi to vyzerá ako v časoch proroka Jeremiáša, ktorý povedal: „*Hrôza a ošklivosť šíri sa v krajine. Proroci prorokujú klamstvo a kňazi vládnu na vlastnú päsť; môj ľud však má toto rád. Ale čo spravíte, keď tomu bude koniec?*“ Milučké historky o nekonečnom a všetko odpúšťajúcom milosrdenstve nášho Stvoriteľa a nádherná istota všeobecnej spásy – veď nerobím nič zlé, tak čo? – sa stávajú základnou dogmatickou výbavou mnohých, osvietene zmýšľajúcich katolíkov.

Kto pripomenie hriech a povinnosť vyhýbať sa mu, pričom ak tým hriechom nemyslí nejakú ekologickú malichernosť alebo priestupok proti demokracii či netoleranciu sexuálnych zvráteností, potom je označovaný za krutého pelagiána. Táto situácia nie je úplne nová a Cirkev ju v minulosti už zažila a zvládla;

Cirkev našťastie netvorí len hierarchia a laici, Cirkev je Kristovo mystické Telo a nie je možné, aby podľahla, hoci to tak môže vyzerať. Dejiny riadi Boh a ich odvíjanie sa prebieha v súlade s Jeho prozreteľnosťou.

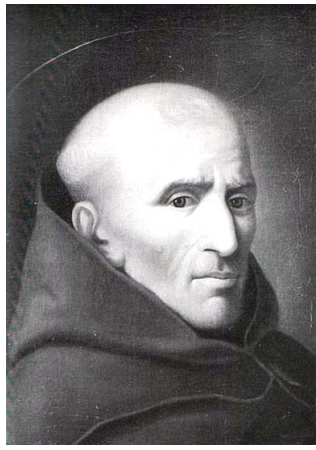
So všeobecným presvedčením, že spasení budú všetci, resp. veľká väčšina a je jedno, čomu veria a čo robia, úspešne bojoval napríklad sv. Leonard z Porto Maurizio. Plamenný františkánsky kazateľ a veľký misionár 18. storočia svojou presvedčivou a predovšetkým pravdivou, na Sv. písme a Tradícii pevne postavenou náukou zachránil množstvo duší. Sv. Leonard bol františkánsky brat, z kláštora Sv. Bonaventúru. Kázaval denne na námestiach, lebo kostoly boli primálne pre početné davy poslucháčov. Jeho svätosť a výrečnosť boli také mimoriadne, že keď konal dvojtýždňovú misiu v Ríme, počúvať ho chodil pápež aj s celým kolégiom kardinálov. Jeho témy boli najmä Nepoškvrené počatie, adorácia Najsvätejšej sviatosti oltárnej, úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu a bohoslužba Krížovej cesty.

Ilustračný obrázok, zdroj: wikimedia commons

Jeho najslávnejšia kázeň sa volá „Malý počet spasených“ a bola, tak ako iné jeho diela, podrobená kánonickému skúmaniu počas jeho svätorečenia. Pripomínam, že v tej dobe bol proces svätorečenia mimoriadne dôkladným a podrobným vyšetrovacím procesom, v ktorom sa veľmi starostlivo pátralo po akejkoľvek, čo i tej najbezvýznamnejšej drobnosti, ktorá by mohla svätorečenie zastaviť. Dnešné beatifikačné a kanonizačné „rýchlovky“, pri ktorých sa blahosklonne prehliadajú kedysi neodmysliteľné podmienky, sa s tým nedajú ani zďaleka porovnať.

Tento vynikajúci preslov bol hlavným nástrojom sv. Leonarda, ktorým obrátil veľa hriešnikov a presvedčivosť položených argumentov mu pomohla získať cirkevnú aprobáciu, a preto si z neho dovolíme pár viet požičať. A hoci Cirkev doposiaľ dogmaticky neustanovila a asi ani neustanoví či spasených je málo alebo veľa, varovania Pána Ježiša, prorokov a apoštolov a následne aj Panny Márie, ktorá k nám prehovorila v niektorých zjaveniach, nám dávajú dostatočne dobre najavo fakt, že Peklo rozhodne nie je prázdne a že je sa čoho obávať. Nech už si pápež o Pekle predstavuje čo chce. Čo nám teda hovorí sv. Leonard?

Portrét sv. Leonarda z Porto Maurizio

zdroj wikimedia commons

Vďaka Bohu, počet Spasiteľových učeníkov je dosť veľký, aby zloba zákonníkov a farizejov nemohla nad nimi zvíťaziť. A hoci sa usilujú ohovárať nevinných, zvádzať davy a klamnou sofistikou znevažujú učenie a charakter nášho Pána, nachádzajú škvrny aj na slnci, mnohí Ho i tak považujú za pravého Mesiáša a bez ohľadu na hrozby a príkorá sa verejne hlásia k Jeho dielu.

Idú ale všetci tí, čo Krista nasledovali tu na zemi, za ním aj do večnej slávy? Tu sa skláňam pred hlbokým tajomstvom a bez slova ctím všetko prenikajúce rozhodnutia Božej prozreteľnosti a v tak dôležitej veci nerobím unáhlené výroky.

Vec, o ktorej sa dnes chystám rozprávať je nesmierne dôležitá, triasla i stĺpmi Cirkvi, najväčších svätcov naplňala hrôzou a púšť zaľudnila pustovníkmi. Cieľom tejto kázne je vypátrať, či počet spasených kresťanov je väčší alebo menší ako počet kresťanov, ktorí sú zatratení. Dúfam, že to vo vás prebudí spasiteľný strach z Božieho súdu. Bratia, pretože vás milujem, chcel by som vás uistiť v tom, že každý z vás má istú večnú blaženosť. Že každý z vás sa s určitosťou dostane do raja, že väčšina kresťanov je spasených a vy tiež budete. Ale ako by som vám mohol dať túto sladkú istotu, keď sa otvorene búrite proti Božím prikázaniam rovnako ako Jeho najhorší nepriatelia? V Bohu pozorujem úprimnú snahu vás spasiť, ale vo vás nachádzam rozhodný príklon k zatrateniu. Takže ak dnes budem hovoriť úprimne, čo vám poviem? Nepoteším vás, ale ak by som vám to nepovedal, zarmútil by som Boha.

Vec rozdelím na dvoje. Najskôr vás naplním strachom, keď nechám teológov a cirkevných otcov, aby vyložili dôvody, pre ktoré je viac dospelých kresťanov zatratených ako spasených a v tichom rozjímaní nad týmto tajomstvom si svoju vlastnú mienku nechám pre seba. V druhom kroku sa pokúsím obrániť Božiu dobrotu a ukážem, že tí, čo sú zatratení, zatratení sú svojou vlastnou zlobou, pretože zatratenie sami chceli.

Takže tu máme dve dôležité pravdy. Ak vás tá prvá desí, neobviňujte ma, ako by som to bol ja, kto robí cestu do neba užšou – ja som v tejto veci nestranný. Radšej uznajte, že teológovia a Cirkevní Otcovia túto pravdu do vašich srdiec vtlačili silou rozumových dôkazov. Ak vás tá druhá pravda zbavila ilúzií, ďakujte za to Bohu, lebo jediné čo On od vás chce je, aby ste Mu dali celé svoje srdcia. Nakoniec, ak chcete, aby som vám povedal to, čo si o tom myslím ja sám, tak to pre vás urobím.

Nie márnou snahou, ale spásnym napomínaním, je kázať isté pravdy, ktoré skvelo pomáhajú proti ľahostajnosti liberálov, ktorí vždy rozprávajú o Božom milosrdenstve a o tom ako sa tí, čo žijú v najrôznejších hriechoch a pochodujú po ceste do Pekla, môžu ľahko a bez ťažkostí obrátiť. Aby som ich vyviedol z omylu a prebudil zo spánku, preskúmajme teraz túto veľkú otázku. Je viac kresťanov spasených alebo zatratených?

Ilustračný obrázok, *Lazár a boháč*

zdroj: picryl.com

Zbožné duše môžu odísť, lebo táto kázeň nie je pre nich. Táto kázeň chce rozbiť pýchu libertínov, ktorí zo svojich srdc **vyhnali svätý strach pred Bohom a spojili sa s pekelnými mocnosťami, ktoré** podľa Eusebia **vedú duše do záhuby tým, že ich upokojujú a neznepokojujú.** Vyložme teraz mienku Cirkevných Otcov, gréckych aj latinských a tiež aj mienku najvzdelanejších teológov a najerudovanejších historikov a do centra položme Sv. písmo, aby naň každý ľahko videl. Teraz počúvajte, nie čo ja hovorím, lebo nechcem teraz hovoriť v tejto veci sám, ale čo si o tom mysleli títo veľkí učenci, tieto majáky Božej Cirkvi, ktorí svietia iným, aby nezablúdili na ceste do Neba. Takto, vedení trojakým svetlom – viery, autority a rozumu dokážeme túto ťažkú vec s istotou rozriešiť. Pričom teraz nehovoríme o ľudskej rase ako celku, ani o všetkých katolíkoch bez rozdielu, ale sústreďujeme sa na dospelých katolíkov, ktorí majú slobodnú vôľu a sú tak schopní výrazne sa podieľať na svojej spáse.

Najskôr sa pozrime na teológov, ktorí sa preslávili podrobným a dôkladným skúmaním vecí a ktorí sa vo svojom učení dôsledne vyhýbali akýmkoľvek výstrednostiam a preháňaniu. Dvaja erudovaní kardináli, Kajetán a Belarmin učia, že väčšina dospelých katolíkov skončí v Pekle a keby som mal priestor uviesť tu všetky dôvody, ktoré menujú, aj vy by ste boli o tom okamžite presvedčení. Budem tu citovať iba Suaréza, ktorý po tom, ako preštudoval všetkých teológov a vykonal starostlivé skúmanie tejto otázky napísal: „*Najrozšírenejšou mienkou je, že medzi kresťanmi je viac zatratených, než predurčených duší.*“

K tomu pridajme gréckych a latinských Otcov a zistíme, že takmer všetci hovoria to isté. Rovnaký názor má sv. Teodor, sv. Bazil, sv. Efrém, sv. Ján Chryzostom. Podľa Baronia sa medzi Grékmi všeobecne verí, že táto pravda bola priamo zjavená sv. Simeonovi Stylitovi a po tomto zjavení sa Simeon, v snahe zabezpečiť si spásu, usadil na vrchole stĺpa a štyridsať rokov bičovaný vetrom, dažďom a slnkom sa stal modelom kajúcnika a svätca. Teraz latinskí Otcovia. Sv. Gregor hovorí jasne: „*Veľa prijalo vieru, ale len pár dosiahne Nebeské kráľovstvo.*“ Sv. Anzelm hovorí tiež jasne: „*Len málo je spasených.*“ Sv. Augustín ešte jasnejšie: „*V porovnaní s tými, ktorí sú zatratení, je spasených len málo.*“ Najstrašnejší je sv. Hieronym, ktorý na konci svojho života, v prítomnosti svojich žiakov, povedal: „*Medzi sto tisícmi*

nájdete sotva jedného, hodného ospravedlnenia.“

Prečo však hľadať medzi teológmi, keď samotné Písmo v tejto veci jednoznačne hovorí? V Starom i Novom zákone je množstvo obrazov, symbolov i pasáží, ktoré bez akejkolvek pochybnosti zachytávajú túto pravdu: len veľmi málo je spasených. V časoch Noema boli všetci zmetení potopou a len osem ľudí bolo zachránených. Sv. Peter hovorí, že Noemova archa je predobrazom Cirkvi a sv. Augustín pridáva: *„A týchto osem spasených ľudí znamená, že len veľmi málo kresťanov bude spasených“*, pretože je len málo tých, čo sa zrieknu sveta a *„tí, čo sa zrieknu sveta len slovami, nepatria do tajomstva predstavovaného touto archou.“*

Sv. písmo tiež hovorí, že z toho obrovského zástupu Židov, čo opustili Egypt len dvaja prišli do Palestíny a že len štyria unikli ohňu, čo strávil Sodomu a ostatné mestá. Všetko toto znamená, že počet zatratených, ktorí budú vrhnutí do ohňa ako slama, je oveľa väčší ako počet tých, ktorých Nebeský Otec zhromaždí v sýpke ako vzácnu pšenicu. Ak by som mal ukázať všetky miesta Sv. písma, ktoré potvrdzujú túto pravdu, asi by som tak rýchlo neskončil. Uspokojme sa teda s tým, čo nám povedala Vtelená Múdrosť. Čo odpovedal náš Pán podľa evanjelia, keď sa ho zvedavý muž spýtal: *„Pane, bude len málo spasených?“* Mlčal snáď? Či odpovedal polovičato? Skryl svoje myšlienky v obave z davu? Nie. Na otázku jedného odpovedal celému davu: *„Usilujte sa prejsť úzkou bránou, lebo hovorím vám, je mnoho tých, čo budú chcieť vojsť, ale nebudú môcť.“*

Kto to povedal? Syn Boží, Večná Pravda, ktorý pri inej príležitosti ešte jasnejšie riekol: *„Veľa je povolaných, ale málo vyvolených.“* Nepovedal, že všetci sú povolaní a zo všetkých je len niekoľko vyvolených, ale že povolaných je veľa. Ako sv. Gregor vysvetľuje, to znamená, že zo všetkých ľudí je veľa povolaných k Pravej Viere, ale z nich je len niekoľko spasených. Bratia, toto sú slová Ježiša Krista. Sú jasné? Sú pravdivé. A teraz mi povedzte, môžete mať vieru a pritom sa v srdci netriasť od strachu?

Ak hovorím takto všeobecne, stráca sa pointa. Tak aplikujme teda túto pravdu na rozličné životné okolnosti a uvidíte, že alebo musíte opustiť logiku, skúsenosti a zdravý rozum, alebo priznáte, že väčšina katolíkov je zatratených.

Je snáď nejaký stav viac naklonený nevinnosti, v ktorej sa spása zdá ľahšie dosiahnuteľná a o ktorom majú ľudia vyššiu mienku ako sú kňazi, Boží dôstojníci? Na prvý pohľad by snáď každý povedal, že väčšina z nich je nielen dobrá, ale dokonalá a mňa aj tak zachváti hrôza, keď si spomeniem na slová sv. Hieronyma, že hoci svet je plný kňazov, sotva jeden zo stovky žije podľa svojho stavu. Keď počúvam tohto Božieho služobníka, zjavením poučeného, že také ohromné množstvo kňazov padá do Pekla každý deň, zdá sa nemožné, aby na zemi ešte nejakí zostali. Keď počúvam sv. Chryzostoma, so slzami volajúceho: *„Neverím, že je veľa spasených kňazov. Verím v opak, že je väčšina zatratených.“* Pozdvihnite zrak a hľadte na prelátov Svätej Cirkvi, pastierov zodpovedných za duše. Je medzi nimi viac zatratených, alebo spasených?

Počujte jeden príbeh od Tomáša z Cantimpre a sami si spravte záver. V Paríži sa konala synoda a veľa prelátov a pastierov zodpovedných za duše sa zúčastnilo. Kráľ a kniežatá prišli tiež, aby dodali zhromaždeniu svojou prítomnosťou lesk, bol pozvaný slávny kazateľ. Keď si pripravoval kázeň, zjavil sa mu ohavný démon a povedal: *„Odlož knihy nabok. Ak chceš kázať tak, aby z toho kniežatá a preláti mali osoh, stačí, ak im namiesto nás povieš – My, vládcovia temnoty ďakujeme vám, kniežatá, preláti a dušpastieri, že ste svojou nedbanlivosťou obrovský počet veriacich duší priviedli do zatratenia. Za túto láskavosť pre vás*

schovávame odmenu, ktorú vám odovzdáme, keď prídete za nami do Pekla.“

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com

Beda vám, čo vládnete ostatným. Ak vašou vinou toľkí skončia v Pekle, čo sa stane s vami? Ak len málo z tých, čo v Cirkvi zaujímajú prvé miesta dosiahne spásu, čo sa stane s vami, ľudia? Zoberte si všetky stavy, obe pohlavia: manželov, manželky, vdovy, mladé ženy, mladíkov, vojakov, kupcov, remeselníkov, bohatých, chudobných, šľachtu i plebs. Čo povedať o týchto ľuďoch, čo tak mizerne žijú? Sv. Vincent Ferrer zaznamenal takýto príbeh: Istý arcidiakon z Lyonu sa vzdal svojich povinností a utiahol sa na pusté miesto, kde konal pokánie a zomrel v ten istý deň a hodinu ako sv. Bernard. Po smrti sa zjavil svojmu biskupovi a povedal mu: „Monsignor, v tú hodinu ako som zomrel, zomrelo aj iných tridsaťtisíc ľudí. Z toho počtu sme Bernard a ja išli do Neba, traja do Očistca a ostatní skončili v Pekle.“

Naše kroniky uvádzajú ešte strašnejší prípad. Jeden z našich bratov, známy vďaka učnosti a svätosti, kázal v Nemecku. Tak mocne opísal ohavnosť hriechu nečistoty, že istá žena od ľútosti pred všetkými zomrela. Potom opäť ožila a povedala: „Keď som predstúpila pred Boží tribunál, šesťdesiat tisíc iných tam prišlo so mnou zo všetkých končín sveta a z nich len traja sa zachránili v Očistci, zvyšok bol zatratený.“ Ó, nepreskúmateľná hĺbka Božích súdov. Z tridsiatich troch tisícov len päť spasených. A zo šesťdesiatich tisícov len traja išli do Neba! Vy, hriešnici čo ma počúvate, kam chcete byť pripočítaní? Čo poviete? Čo myslíte?

Vidím, že takmer všetci kloníte hlavy a ste naplnení strachom a úžasom. Odložte svoju malátnosť, prestaňte si lichotiť a skúste z toho strachu získať nejaký úžitok. Nevedú snáď do Neba dve cesty – nevinnosť a pokánie? Ak vám teraz ukážem, že len hŕstka sa vydala po jednej z týchto ciest, ako rozumní ľudia uznáte, že len hŕstka je spasená. Ak chcete dôkaz: V akom veku, zamestnaní či stave platí, že počet zlých nie je stotisíckrát väčší ako počet dobrých? Dnes možno povedať presne to, čo Salvianus povedal o svojej dobe: „*Je ľahšie nájsť nespočetné množstvo hriešnikov utápajúcich sa vo všetkých druhoch nepravosti, než pár nevinných mužov.*“ Koľko služobníkov je celkom čestných a verných v plnení svojich povinností? Koľko kupcov je poctivých a spravodlivých vo svojom obchode? Koľko remeselníkov poctivých a pravdovravných? Koľko predavačov nezaujatých a úprimných? Koľko mužov zákona neopustilo spravodlivosť? Koľko vojakov nešliape po nevinných? Koľko pánov nezadržiava nespravodlivo mzdu svojim sluhom alebo sa neusiluje ovládnuť slabších od seba? Všade je dobrých málo, ale zlých veľký počet.

Kto nevie, že dnes je toľko libertínstva medzi dospelými mužmi, slobody medzi mladými dievčatami, márnivosti medzi ženami, samopašnosti medzi nobiletami, úplatnosti v strednej triede, roztopašnosti medzi ľuďmi, drzosti medzi chudobnými, že možno povedať to, čo Dávid o svojej dobe: „*Všetci zblúdili... nie je ani jeden, čo by konal dobro, ani jeden.*“

Vyjdí na ulicu, na námestie, do paláca či domu, do mesta i na vidiek, na súd či dokonca do Božieho chrámu. Kde nájdeš cnosť? „Beda!“ , volá Salvianus, „okrem veľmi malého počtu, ktorý unikol zlu, čo iné je zhromaždenie kresťanov ako žumpa nerestí?“ Všade nachádzame sebeckto, ctižiadostivosť, obžerstvo a chlipnosť. Vari nie je väčšina ľudí poškrvnená nečistotou a mylí sa sv. Ján, keď hovorí: „Celý svet patrí zlému“? Nie som sám, kto vám to hovorí. Aj rozum vás núti veriť, že z tých, čo takto zle žijú, len pár bude zachránených.

Možno poviete: „Či pokánie nedokáže nahradiť stratenú nevinnosť?“ Máte pravdu. Ale tiež viem, že konať pokánie je veľmi ťažké, ak sme sa v tom dlho necvičili a že je hriešnikmi tak strašne zneužívané, že už to samé stačí, aby vás presvedčilo, že len nemnohí sú touto cestou zachránení.

Och, aká strmá, úzka, trnistá, strašná na pohľad a ťažko schodná je táto cesta pokánia. Kam sa len pozrieme, vidíme stopy krvi a vecí, ktoré vracajú smutné spomienky. Veľa nádejných kajúcnikov sa zrúti len pri pohľade na túto cestu, mnohí ustúpia hneď na začiatku, iní padnú únavou uprostred a mnohí sa biedne vzdávajú na konci. Ako málo je tých, ktorí ju až do smrti zachovávali. Sv. Ambróz hovorí, že je ľahšie nájsť nevinného človeka, ako niekoho, kto vykonal dostatočné pokánie.

Ak uvažujete o sviatosti pokánia, je tak veľa falošných spovedí, tak veľa učených výhovoriek, tak veľa falošných lútostí, tak veľa neúprimných sľubov, neúčinných predsavzatí, neplatných rozhrešení.

Považujete za platnú spoveď niekoho, kto sa spovedal z hriechu nečistoty, no stále si zachováva príležitosť opäť ho spáchať? Alebo niekoho, kto sa spovedá z nespravodlivostí a nemá úmysel ich napraviť? Alebo niekoho, kto stále padá do rovnakých neprávosti, hneď ako sa vrátil zo spovede? Aké strašné zneužitia tejto ohromnej sviatosti! Jeden sa spovedá, aby sa vyhol exkomunikácii, iný, aby získal povesť kajúcnika. Jeden sa zbaví hriechov, aby utíšil výčitky svedomia, iný ich z hanblivosti utají. Jeden sa zo zlého úmyslu spovedá nedokonale, iný zatajuje hriechy zo zvyku. Jeden nemyslí na skutočný cieľ tejto sviatosti, iný nemá nutnú lútosť a iný pevné predsavzatie. Biedni spovedníci, ako sa to usilujete priviesť kajúcnikov k ozajstným predsavzatiam a lútosť, bez ktorých je spoveď svätokrádežná, rozhrešenie je zatratením a pokánie len ilúziou?

Ilustračný obrázok, zdroj: Collections Get Archive

Kde sú teraz tí, čo tvrdia, že počet spasených kresťanov je väčší ako počet zatratených a svoj názor odôvodňujú takto: väčšina katolíkov zomiera na posteli zaopatrená sviatosťami Cirkvi, takže väčšina z nich je spasená? Aké skvelé odôvodnenie! Opak musíte tvrdiť. Väčšina dospelých katolíkov sa spovedá zle aj pred smrťou, takže väčšina je zatratená. Hovorím to so stále väčšou istotou, lebo zomierajúca osoba, ktorá si v živote zvykla zle sa spovedať aj keď bola zdravá, na smrteľnej posteli, s ťažkým srdcom, nestálou a zmätenou myslou bude mať veľké ťažkosti vyspovedať sa dobre. Navyše jej v tom bránia stále živé prekážky a okolnosti, získané návyky a predovšetkým diabli, ktorí robia všetko preto, aby ju vrhli do Pekla. K tomu pridajte všetkých falošných kajúcnikov, potom tých, čo zomreli náhle, či pre lekársku bezmocnosť alebo chybu príbuzných, otrávených, zasypaných pri zemetrasení, alebo porazených, spadnutých, zabitých vo vojne či bitke, zabitých bleskom, prepadnutých, utopených, zhorených, nenúti vás to uznať, že väčšina dospelých kresťanov je zatratených? Toto je uvažovanie sv. Chryzostoma. Tento svätec hovorí, že väčšina kresťanov kráča počas celého života po ceste do Pekla. Prečo ste potom prekvapení, že väčšina kresťanov do toho Pekla aj dôjde? Aby ste prišli ku dverám, je treba kráčať cestou, ktorá k nim vedie. Akú odpoveď máte na takýto argument?

Odpoviete mi, že milosrdenstvo Božie je veľké. Áno, ale ako hovorí prorok, len pre tých, čo sa Ho boja. Ale veľká je aj jeho spravodlivosť pre tých, čo sa Ho neboja a On zatratí všetkých tvrdošijných hriešnikov. Pre koho je potom Raj, pýtate sa, ak nie pre kresťanov? Samozrejme, že je pre kresťanov, ale pre tých, čo nezneuctujú svoj charakter a žijú ako kresťania. Navyiac, ak k počtu dospelých kresťanov, ktorí zomreli v milosti Božej pridáte veľký počet detí, čo zomreli medzi krstom a dosiahnutím rozumu, nebudete sa čudovať, že sv. Ján povedal: „*Videl som veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať.*“

A toto zvädza tých, čo predstierajú, že počet spasených kresťanov je väčší ako počet zatratených. Ak k tomu počtu pridáte ešte tých, ktorí si v dospelosti zachovali nevinnosť, alebo tých, ktorí poškrvnu zmyli v slzách pravým pokáním, je zrejmé, že to bude veľké množstvo, ako hovoril sv. Ján: „*Videl som veľký počet,*“ a slová nášho Pána: „*Mnohí prídu od východu aj od západu a budú s Abrahámom, Izákom a Jakubom hodovať v nebeskom kráľovstve,*“ a ako uvádzajú iné miesta citované pre podporu tohto tvrdenia. Ale ak hovoríte o dospelých kresťanoch, skúsenosť, rozum, autorita, rozvaha a Písmo sa zhodujú v tom, že väčšina bude zatratených. Nemyslíte si, že preto bude Raj prázdny, naopak, je to veľmi ľudnaté kráľovstvo. A ak je zatratených „ako piesku v mori“, spasených je „ako hviezd na nebi“, čo znamená, že obe skupiny sú nesmierne početné, hoci vo vzájomne veľmi rozdielnom pomere.

Sv. Ján Chryzostom raz kázal v konštantínopolskej katedrále a porovnávajúc tieto množstvá sa zachvel hrôzou a zvolal: „*Kolko si myslíte, že z tohto početného národa bude spasených?*“ Nečakajúc na odpoveď, dodal: „*Medzi toľkými tisícmi by ste nenašli ani stovku spasených a aj o nej pochybujem.*“ Strašné! Tento veľký svätec veril, že z tak veľkého národa sa sotva stovka zachráni a aj o tom pochyboval. Čo sa stane s vami, ktorí ma počúvate? Veľký Bože, neviem na to ani pomyslieť, aby som sa pri tom nezachvel. Bratia, otázka spásy je veľmi ťažká vec. A podľa väčšiny teológov, keď si cieľ žiada veľké úsilie, dosiahnu ho len niekoľkí.

Preto sv. Tomáš, anjelský učiteľ, pri zvažovaní dôvodov pre a proti vo svojej nesmiernej erudícii vec uzatvoril tak, že väčšina dospelých katolíkov bude zatratená. Hovorí: „*Pretože večná blaženosť presahuje prirodzený stav a to najmä od chvíle, čo bol zbavený pôvodnej milosti, len malý*

počet bude spasený.“

Odhodte teda klapky sebalásky zo svojich očí, zahodte falošné predstavy o Božej spravodlivosti a prijmite zrejmú pravdu. „Spravodlivý Otče, aj keď ťa svet nepozná, ja ťa poznám,“ povedal náš Pán. Nepovedal: „Všemohúci Otče, Milosrdný a dobrý Otče.“ Povedal: „Spravodlivý Otče“, aby sme pochopili, že zo všetkých Božích vlastností si ľudia najmenej uvedomujú Jeho spravodlivosť, a to preto, lebo nechcú veriť tomu, čoho sa obávajú. Zložte si klapky z očí a so slzami volajte: „Beda! Väčšina katolíkov, väčšina tých, čo to žijú, možno aj z tých, čo sú tu zhromaždení pôjde do zatratenia.“ Je ešte niečo, čo treba viac oplakávať?

Keď Xerxes stál na vrchu a hľadel na svoju nastúpenú stotisícovú armádu, pomyslel na to, že o sto rokov nikto z nich už nebude na svete, neudržal slzy. Nemáme väčší dôvod nariekať nad toľkými katolíkmi, čo skončia v Pekle?

Nespôsobili snáď tieto úvahy to, že sa nám z očí rinú potoky slz, či aspoň v srdci nevyvolali súcit, ktorý pocítil ctihodný Marcellis od Sv. Dominika? Keď raz rozjímal o večnom utrpení, zjavil sa mu Pán a ukázal mu koľko duší končí v Pekle a ukázal mu širokú cestu, po ktorej sa dvadsaťdvatisíc nemravníkov rútilo do priepasti, vrážajúc jeden do druhého. Boží služobník bol týmto pohľadom ohúrený a zvolal: „Aké množstvo! Aké množstvo! A stále prichádzajú noví. Ó Ježišu, ó Ježišu! Aké šialenstvo!“ Dovoľte mi spolu s Jeremiášom povedať: „Kiežby moja hlava bola studňou a moje oči prameňmi slz: oplakával by som vo dne v noci zabité dcéry môjho ľudu.“

Úbohé duše. Prečo sa len tak náhlite v ústrety Peklu? Pre Božie milosrdenstvo, zastavte sa a počúvajte ma chvíľu. Chápete, čo to je byť večne spasený a večne zatratený? Ak to chápete a napriek tomu nechcete zmeniť svoj život, dobre sa vyspovedať, odvrhnúť svet a vykonať všetko, aby vás započítali medzi malý počet spasených, tak vám hovorím, že nemáte vieru. Ak tomu nerozumiete, tak vás možno skôr ospravedlniť, pretože zjavne nie ste pri zmysloch. Byť spasený alebo zatratený po všetky veky a nevykonať všetko, aby ste dosiahli to prvé a vyhli sa tomu druhému, to je niečo nepredstaviteľné.

Ilustračný obrázok, zdroj: wikimedia commons

Možno stále neveríte týmto hrozným pravdám, ktoré som vám práve vysvetlil. Ale skrze mňa k vám prehovorili najváženejší teológovia a najjasnejší Cirkevní Otcovia. Dokážete vzdorovať ich argumentom a mnohým výrokom Písma o tejto veci? Ak váhate, či sa dokonca kloníte k inému názoru, nebojíte sa? Asi vám na vašej spásy nezáleží. Rozumný človek je v tejto dôležitej veci viac citlivý aj na ten najmenší náznak ohrozenia jeho večnej spásy, než na isté správy o katastrofách v iných veciach priamo nesúvisiacich s jeho

dušou. Jeden z našich bratov, blahoslavený Giles, zvykol hovoriť, že i keby len jediný človek mal skončiť v Pekle, urobí všetko, čo môže, aby sa uistil, že to nebude on sám.

Takže, čo my, ktorí vieme, že väčšina ľudí a nielen z katolíkov, bude zatratená, máme robiť? Čo musíme robiť? Pevne sa rozhodnúť, že chceme patriť medzi hŕstku spasených. Poviete: „*Ak ma chce Kristus zatratiť, tak načo ma vôbec stvoril?*“ Mlč, nečistý jazyk! Boh nikoho nestvoril pre zatratenie, ale každý zatratený je zatratený lebo to sám chcel. Preto teraz budem brániť Božiu dobrotu a očistím ju od každej vašej žaloby.

Skôr ako pôjdem ďalej, zhromaždíme na jednej strane všetky knihy a bludy Luthera, Kalvína a ostatných, bok po boku s bludmi pelagiánov a semipelagiánov a spálme ich. Jedni ničia milosť, iné slobodu, iné sú plné omylov, tak ich vrhnime do plameňov. Na všetkých zatratených platí Ozeášovo: „*Tvoje zatratenie prichádza od teba*“, takže chápte, že ktokoľvek je zatratený, je zatratený skrze vlastnú zlobu a pretože to sám chcel.

Sú dve nepopierateľné pravdy. **Boh chce spasiť každého a všetci potrebujú Božiu milosť.** Ak dokážem, že Boh chce spasiť každého a za týmto účelom dá každému toľko milosti a ostatných nevyhnutných prostriedkov, koľko je na to treba, budete musieť uznať, že každý zatratený musí len svojej vlastnej zlobe ďakovať za svoje nešťastie. „*Tvoje zatratenie prichádza od teba, tvoja spása odo Mňa.*“

Na stovke miest v Písme Boh hovorí, že si želá spasiť všetkých: „*Ako žijem, hovorí Pán Boh, neželám si smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil.*“ Ak si niekto veľmi niečo želá, hovorí sa metaforicky, že zomiera túžbou. Boh si našu spásu želal a želá tak veľmi, že zomrel túžbou naozaj, že pretrpel smrť, aby sme mohli žiť. Táto túžba spasiť všetkých preto nie je len nejaký afekt, nejaká vonkajšia, či len na povrchu prejavená náklonnosť. Je to skutočná, účinná a dobročinná vôľa, pretože On nám dáva všetko, čo potrebujeme ku spáse. Nedáva nám to preto, aby sme spásu nemohli dosiahnuť, dáva nám to nato, aby sme spásu naozaj získali.

Ak niektorí spásu nedosiahnu, Boh je tým urazený. I tým, čo budú zatratení prikazuje používať všetky prostriedky vedúce ku spáse. Nabáda ich, povzbudzuje, zaväzuje ich k tomu a ak to nečinia, hrešia. Pretože mohli tak urobiť a dosiahnuť spásu. Oveľa viac, pretože Boh vidí, že my nie sme ani schopní prostriedky spásy, ktoré nám dal bez jeho pomoci používať, pomáha nám aj v tom a ak sú občas neúčinné, je to len naša vina. Pretože jeho pomoc niekto zneužíva a je tak zatratený, iný ju správne použije a bude spasený. Ba môže byť spasený s ďaleko menšou pomocou, než dostal nejaký zatratenec. Áno, môže sa stať, že prepadneme Peklu zlým zaobchádzaním s ďaleko väčšou milosťou, zatiaľ čo iný, ktorý spolupracuje, hoci len so zlomkom milosti akú sme dostali my, bude spasený.

Sv. Augustín vyhlasuje: „*Ak sa teda niekto odvráti od spravodlivosti, vedený svojou slobodnou vôľou, vedený vlastnou žiadostivosťou, je podvedený sebou samým.*“ Pre tých, čo teológii nerozumejú, hovorím: Boh je taký dobrý, že keď vidí hriešnika rútiaceho sa do skazy, beží za ním, volá ho a sprevádza ho až k pekelnjej bráne. Niet ničoho, čo by nespravil, aby ho obrátil. Zosiela na neho dobré vnuknutia, sväté myšlienky a ak z nich hriešnik neprofituje, hnevá sa a napomína ho. Zahubí ho? Nie. Odpustí mu. Ale hriešnik sa neobracia. Boh na neho zošle smrteľnú chorobu. Zdá sa, že je úplne po ňom. Nie bratia, Boh ho uzdraví. Hriešnik však zostáva tvrdošijný vo svojej zlobe a Boh vo svojom milosrdenstve

hľadá iný spôsob. Ponúkne mu inú cestu a keď prejde rok, dá mu zasa inú možnosť na záchranu. Ale hriešnik stále túži vrhnúť sa do záhuby a čo urobí Boh? Opustí ho? Nie. Zoberie ho za ruku a zatiaľ čo on je jednou nohou v Pekle, stále ho napomína, stále na neho nalieha, aby prestal zneužívať Jeho milosť. A teraz sa vás pýtam, ak je tento človek nakoniec zatratený, nie je zatratený napriek Božej vôli a len preto, že to sám chce? Skúste sa ma teda ešte raz spýtať: „Keď ma Boh chcel zatratiť, prečo ma potom stvoril?“

Nevďačný hriešnik, pochop už, že ak skončíš v Pekle, nie je to Boh, ktorého treba viniť, si to len a len ty sám.

Bratia, srdce mi puká, keď vidím týchto úbožiacov, ktorí nikdy ani nespoznali pravú vieru, medzi zatratencami. A napriek tomu bolo proti nim vyrieknuté: „Tvoje zatratenie prichádza od teba.“ Zatratení boli preto, lebo sami chceli byť. Dostali od Boha toľko pomoci ku spásu! Nevieme, aká pomoc to bola, ale oni to veľmi dobre vedia a teraz nariekajú: „Ó Pane, Ty si spravodlivý... a Tvoje výroky sú správne.“

Bratia, musíte predsa vedieť, že najstaršia viera je Boží zákon a že my všetci ho máme vpísaný do srdc, takže ho možno spoznať aj bez učiteľa a že stačí svetlo rozumu, aby sme poznali príkazy Zákona. I pohania sa skrývajú, keď spáchajú hriech, pretože vedia, že urobili zle. Zatratení sú, pretože nezachovávali prirodzený zákon zapísaný v ich srdciach. Ak by ho zachovávali, Boh by spravil zázrak a nezatratil ich. Učinili sa však nehodnými Božej pomoci, keď nežili v zhode s vlastným svedomím, ktoré ich bezpečne varovalo pred zlom, ktorému sa mali vyhýbať a viedlo ich k dobru, ktoré mali konať.

Sv. Leonard z Porto Maurizio

zdroj: youtube.com

Ich vlastné svedomie ich obžalovalo pred Božím Tribunálom a v Pekle im nepretržite opakuje: „Tvoje zatratenie pochádza od Teba.“ Nemajú na to odpoveď a vedia, že si svoj osud zaslúžili. Ak niet ospravedlnenia pre týchto pohanov, vari je nejaké pre katolíkov, ktorí mali toľko sviatostí, počuli toľko kázaní a toľko Božej pomoci ich sprevádzalo? Ako sa potom odvažujú pýtať: „Keď ma Boh chcel zatratiť, prečo ma teda stvoril?“ Ako sa odvažujú hovoriť takýmto spôsobom, keď dostali od Boha toľko spásnej pomoci?

Hovorím k vám, čo žijete v smrteľnom hriechu, v nenávisti, v nečistote, ktorí sa každým dňom blížite k Peklu. Zastavte sa a obráťte. Volá vás Ježiš, so svojimi ranami a hovorí vám:

„Syn môj, ak skončíš v záhube, sám si si na vine. Tvoje zatratenie pochádza od teba. Pozri na všetky tie milosti, ktorými som ťa zasypal, aby som ti poistil spásu. Mohol som ťa nechať narodiť sa niekde pralese medzi barbarmi, ako toľkých iných, ale ja som ťa nechal narodiť v katolíckej viere. Dal som ti dobrého otca a skvelú matku s najčistejšou náukou a návodom, ako ťa vychovať. Ak si napriek tomu zatratený, koho je to chyba? Tvoja, syn môj, tvoja vlastná.“

Mohol som ťa vrhnúť do pekelného ohňa hneď, ako si spáchal prvý smrteľný hriech, tak ako som vrhol mnohých iných, ale mal som s tebou trpezlivosť, čakal som dlhé roky a stále čakám na tvoje pokánie. Ak si napriek tomu všetkému zatratený, koho je to vina? Tvoja, syn môj, tvoja vlastná. Videl si mnohých zomrieť a ísť do zatratenia. To bolo varovanie. Videl si koľko iných som vrátil na správnu cestu. To bol dobrý príklad. Pamätáš si, čo ti povedal onen skvelý svedník? Ja som mu to dal povedať. Nenabádal ťa, aby si zmenil svoj život a vykonal dobrú svednosť? Ja som mu to vnukol. Spomínaš na tú kázeň, čo sa ťa tak veľmi dotkla? To som bol Ja. A to, čo sa vtedy stalo medzi Mnou a tebou v skrytosti tvojho srdca, na to nikdy nemôžeš zabudnúť. Tie vnuknutia, to jasné poznanie, neprestajné výčitky svedomia, odvážiš sa to poprieť? Všetko to bola pomoc Mojej milosti, lebo som ťa chcel zachrániť. Mnohým som toľko nepomohol, ale tebe áno, teba som veľmi miloval. Syn môj, syn môj, ku mnohým som hovoril tak láskavo ako k tebe teraz a koľkí sa vrátili na správnu cestu. A ty, ty si sa mi otočil chrbtom. Počúvaj moje posledné slová. Zaplatil som za teba svojou Krvou a ak chceš napriek Krvi, ktorú som za teba vylial skončiť v Pekle, neviň Mňa, musíš viniť seba samého a vo večnosti nezabudni, že si zatratený napriek Mne, lebo si zatratený byť chcel: tvoje zatratenie pochádza z teba.“

Dobrý Ježišu, kamene pukajú, keď počujú tieto slová, tieto láskavé vety. Je tu snáď niekto, kto chce byť zatratený majúc toľko milosti a požehnaní? Ak áno, nech ma počúva a nech mi oponuje, ak môže. Baronius uvádza, že Julián po svojej neslávnej apostáze pojal takú zúrivú nenávisť ku krstu, že dňom i nocou hľadal spôsob, ako ten svoj zmazať. Kúpil sa preto v kozej krvi, dúfajúc, že táto nečistá krv obetovaná Venuši odstráni posvätný znak, ktorý mu krst vtláčil do duše. Možno sa ti to zdá odporné, ale ak by Juliánov zámer vyšiel, trpel by dnes v Pekle oveľa menej.

Hriešnici, rada ktorú vám chcem dať sa bude zdať čudná, ale hádam pochopíte a uvidíte, že je motivovaná súcitom s vami. Na kolenách vás prosím, pre Kristovu Krv a Máriino Srdce, zmeňte svoje životy, vráťte sa na cestu do Neba a urobte všetko preto, aby vás započítali medzi nemnoho spasených. Ak ale chcete kráčať ďalej na ceste do záhuby, nájdite spôsob ako zmazať krst. **Beda vám, ak vás v Pekle prichytia s menom Ježiša Krista a krstným znakom vtláčeným v duši, budete oveľa viac trpieť.** Chodte za kňazom, nech zmaže vaše meno v matrike a proste anjela strážcu, aby vymazal vaše meno z knihy, kde sú zaznamenané všetky dary, ktoré ste dostali. Beda vám, ak ich pri súde spomenú!

Povedzte Bohu, aby vzal späť vieru, krst a sviatosti.

Desíte sa na to čo len pomyslieť? Tak na kolená a s plačom a skrúšeným srdcom proste Ježiša Krista: „*Pane, vyznávam, že doposiaľ som nežil ako kresťan. Nie som hodný byť pripočítaný medzi Tvojich vyvolených. Uznávam, že zaslúžim byť zatratený. Ale Tvoje milosrdenstvo je veľké a plný dôvery v Tvoju milosť Ti hovorím, že chcem spasiť svoju dušu, aj keby ma to malo stáť majetok, česť i samotný život, len nech som spasený. Bol som doposiaľ neverný, ale ľutujem, pohrdam a nenávidím svoju nevieru a ponížene prosím o odpustenie. Odpusť mi a posilni ma dobrý Ježišu, aby som mohol byť spasený. Neprosím Ťa o bohatstvo, pocty ani prosperitu. Prosím Ťa len o to, aby si spasil moju dušu.“*

A ty Ježišu, čo povieš? Ó dobrý pastier, zhliadni na stratenú ovcu, čo sa vrátila k Tebe, prijmi kajúceho hriešnika, požehnaj jeho slzy a vzdychy, a tiež požehnaj tento ľud, ktorý je tak dobre disponovaný a netúži po ničom len po spáse. Bratia pri nohách nášho Pána, vyznajme, že chceme len spásu duše, nech to stojí čokoľvek. Spoločne volajme so slzami v očiach: „*Dobrý Ježišu, chcem spasiť svoju dušu.*“ Požehnané

slzy, požehnaný plač!

Zachovalé telo sv. Leonarda z Porto Maurizio

zdroj: wikimedia commons

Bratia, chcem vás všetkých poslať domov upokojených. Ak sa teda pýtate na môj náhľad na počet spasených, tu je: Či už je spasených málo alebo veľa, hovorím, že kto spasený chce byť, spasený bude a kto nechce byť zatratený, nebude zatratený. A ak je pravda, že je málo spasených, je to preto, že len málo ľudí žije správne. Nakoniec, porovnajte tieto dve hypotézy. Prvú, že je zatratená väčšina katolíkov a druhú, ktorá tvrdí opak, že väčšina katolíkov je spasená.

Nech si každý z vás predstaví, že Boh zoslal Anjela, aby potvrdil prvý názor, že nielenže väčšina katolíkov, ale aj väčšina z tohto zhromaždenia, až na jedného jediného muža, bude zahubená. Ak si zachovával Božie prikázania, nenávidel skazenosť sveta, prijal kríž Ježiša Krista v duchu kajúcnosti, práve ty si ten spasený.

Teraz si predstavte, že ten istý Anjel prichádza potvrdiť druhú mienku. Povie, že väčšina katolíkov a všetci z tohto zhromaždenia, okrem jedného človeka, budú spasení. Ak potom budeš pokračovať s úžerou, pomstami, zločinmi, nečistotou, potom práve ty si zatratený.

A aký je vlastne úžitok z poznania, či je spasených málo alebo veľa? Sv. Peter hovorí: „*Usilujte sa dobrými skutkami potvrdiť svoje vyvolenie.*“ Sestra Tomáša Akvinského sa ho raz spýtala, čo má robiť, aby bola spasená a on povedal „*Ak chceš byť spasená, tak budeš.*“ Hovorím vám to isté a aj to dokážem. **Nikto nie je zatratený, ak nespácha smrteľný hriech. To je dogma. A nikto nespácha smrteľný hriech, ak nechce. To je nevyvrátiteľná teologická propozícia. Takže nikto, kto nechce, v Pekle neskončí. To je samozrejmý dôsledok. Utešilo vás to?** Plačte nad minulými hriechmi, dobre sa vyspovedajte a už nehrešte a budete spasení. Je isté, že musíte spáchať smrteľný hriech, aby ste prišli do Pekla a aby ste spáchali smrteľný hriech, musíte to chcieť. Teda do Pekla idú len tí, čo chcú. To nie je len hypotéza, to je nepopierateľná a upokojujúca pravda. Nech Boh dá, aby ste ju pochopili a nech Vás žehná.“

Tolko svätý Leonard. Napriek môjmu neobratnému prekladu má jeho kázeň spád, je dobre vystavaná, so skvelými argumentmi a čo je najdôležitejšie, je to pravda, ktorú hovorí preto, že hriešnika miluje. Tí, ktorí v každej druhej vete spomínajú lásku, milosrdenstvo, pastoračné sprevádzanie ľudí v neregulárnych situáciách a pritom hriešnikovi nepovedia, že hreší a pokiaľ sa neobrátí skončí v Pekle, tí hriešnika nemilujú.

Mzdou za hriech je smrť, smrť duše v Pekle. Ako môžu preláti, ktorí prestali kázať o hriechu, ba ktorí hovoria a konajú akoby už hriechu nebolo, milovať hriešnika? Tí prikladajú pod kotol jeho hriechu a ženú ho do pekelného trestu. Nie tí, čo volajú Pane, Pane, ale tí, čo plnia Kristovu vôľu milujú Boha a milujú aj človeka.

Kadejaký európsky či americký arcibiskup alebo kardinál šermuje milosrdenstvami, inklúziami a sprevádzaním, ale počuť od nich to, čo hovorí sv. Leonard?

Plačte nad minulými hriechmi, dobre sa vyspovedajte a už nehrešte a budete spasení.

Nepočuť, a každého, kto ako sv. Leonard rozpráva títo preláti radi onálepkujú nejakou tou „rigidnosťou“ alebo neláskavosťou, alebo iným dehonestujúcim prívlastkom. Lebo, ako hovorí sv. Pavol, už prišiel čas, keď ľudia neznesú zdravé učenie, ale nabháňajú si učiteľov podľa svojich chůtok, aby im štekli uši. Odvrátia sluch od pravdy a obrátia sa k bájkam. A aby sme sa od bájok vrátili k späť pravde je potrebné čítať takých ľudí, ako bol Leonard z Porto Maurizio.

Jozef Duháček

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-leonard-z-porto-maurizio-v-bohu-pozorujem-uprimnu-snahu-vas-spasit-ale-vo-vas-nachadzam-rozhodny-priklon-k-zatrateniu/>